

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa I.(...)Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko R. W. i M. W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 22 kwietnia 2010 r.,

zażalenia strony powodowej

na postanowienia o kosztach zawarte w wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 20 października 2009 r., sygn. akt VII Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienia dotyczące rozstrzygnięcia o kosztach procesu, zawarte w punktach 1 (jeden) i 2 (dwa) wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 20 października 2009 r. i przekazuje sprawę w tym zakresie temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Zaskarżonymi postanowieniami zawartymi w punktach 1 i 2 wyroku Sądu Okręgowego w K. zasądzono od powódki I.(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz R. W. i M. W. kwoty po 2400 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za

pierwszą instancję i po 1500 zł za postępowanie apelacyjne. Zmieniając wyrok Sądu Rejonowego w K. przez oddalenie powództwa Sąd Okręgowy stwierdził ponadto, że błędnie została określona wartość przedmiotu sporu, która wynosi nie 9782,27 zł a 10365,11 zł, ponieważ powódka dochodziła także skapitalizowanych odsetek w obliczonej sumie 582,84 zł, o którą należało powiększyć pierwotnie wskazaną kwotę. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy, przewidzianej art. 98 k.p.c.

Powódka w zażaleniu zarzuciła naruszenie prawa procesowego § ust. 5 i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez błędne zastosowanie i przyznanie pozwanym zwrotu kosztów procesu w zawyżonej wysokości, przy nietrafnym założeniu, że wartość przedmiotu sporu wynosiła kwotę 10 365,11 zł. Ponadto niewłaściwe zastosowanie art. 19 § 1 i art. 20 k.p.c. było przyczyną doliczenia do wartości przedmiotu sporu odsetek mimo, że powódka nie dochodziła ich w formie skapitalizowanej, jako odrębnego roszczenia. Domagała się zmiany postanowienia w punkcie 1 przez obniżenie kosztów do kwoty 1200 zł i w punkcie 2 do kwoty 600 zł dla każdego z pozwanych oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwani wnieśli o oddalenie zażalenia i zasądzenia zwrotu kosztów postępowania związanych z tym etapem postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oznaczona przez powoda wartość przedmiotu sporu podlega badaniu przez sąd w odniesieniu do danych stanowiących podstawę jej określenia, jak i sposobu obliczenia według zasad przewidzianych art. 20 do 24 k.p.c. Podejmowanie przez sąd z urzędu czynności zmierzających do ustalenia tej wartości możliwe jest jedynie na początkowym etapie postępowania, obejmującym badanie skuteczności wniesienia pozwu. Po doręczeniu pozwu sprawdzenie wartości przedmiotu sporu możliwe jest jedynie na zarzut pozwanego złożony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Po wdaniu się w spór podnoszenie zarzutu niewłaściwego obliczenia tej wartości nie jest już możliwe (art. 202 k.p.c.). Ustalona w tym trybie wartość przedmiotu sporu jest wiążąca w dalszym postępowaniu, jeżeli nie zostaną podjęte przez strony czynności, które miałyby na nią wpływ, jak ograniczenie żądania, czy uznanie części roszczenia. Wartość przedmiotu zaskarżenia powinna odnosić się do roszczenia objętego wyrokiem, a jeśli

apelację wnosi strona pozwana do rozmiaru świadczenia przyznanego stronie powodowej.

Dochodzenie odsetek żądanych obok roszczenia głównego nie wpływa, stosownie do art. 20 k.p.c., na wartość przedmiotu sporu. Odnosi się to do odsetek związanych z opóźnieniem zapłaty pretensji głównej. W razie żądania także odsetek od innych kwot niż pretensja główna za okres opóźnienia, stanowi ono samodzielne roszczenie i wartość tych odsetek powinna być doliczona do pretensji głównej. Nie ma znaczenia, czy odsetki te dochodzone są w skapitalizowanej kwocie, czy też przez wskazanie kwoty, okresu opóźnienia i stopy procentowej odsetek. Odmienne stanowisko skarżącej nie zasługiwało na podzielenie.

W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu sporu wskazana została przez powódkę na kwotę 9782,27 zł, chociaż poza tą kwotą i odsetkami od niej za wskazany okres opóźnienia domagała się ona odsetek za określony czas od różnych kwot. Nie doszło jednak do sprawdzenia wartości przedmiotu sporu przez Sąd Rejonowy, jak też pozwani nie podnieśli zarzutu przewidzianego art. 25 § 2 k.p.c., a zatem zgłoszenie go dopiero w apelacji nie mogło być uznane za skuteczne. Pismem z dnia 6 maja 2009 r. powódka ograniczyła żądanie o kwotę 1000 zł, powołując się na to, że pozwani zapłacili ją w dniu 20 marca 2009 r., do czego nie odniósł się Sąd Okręgowy, także w kontekście wpływu tej czynności na rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Ustalenie przez Sąd Okręgowy wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę przewyższającą 10000 zł było błędne, skoro przedmiotem sporu na etapie postępowania odwoławczego było żądanie pomniejszone o 1000 zł. W tej sytuacji nawet doliczenie do tej pomniejszonej kwoty sumy odsetek od innych kwot niż pretensja główna nie uzasadniało tego stanowiska.

Z powyższych względów zaskarżone postanowienia należało uchylić w oparciu o art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i sprawę w zaskarżonym zakresie przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K.. Na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 108 § 2 k.p.c. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić należało końcowemu orzeczeniu.